

PLANUL DE CONTURI – O ENIGMA ÎN PROCESUL CONTABIL

Dr., Liuba BRÎNZILA

„Audit Avansat” SRL, Republica Moldova

Abstract

A method of accounting that assures grouping and the reflection in value of current economic operations, as well as the control over them in the economic and financial process of an entity, are the records based on a chart of accounts.

Using empirical approaches, especially based on comparative methods, we can conclude that the lack of a Chart of Accounts according to International Financial Reporting Standards (IFRS), through which the main financial indicators of an entity, that applies IFRS, are reported, can considerably affect the image of the company.

An impediment of impartially reflecting of financial indicators may also occur in the financial statements of entities that prepare them according to National Accounting Standards (SNC), due to a lack in Chart of Accounts of a recording method of economic transactions that derives from SNC and other accounting norms, depending on their economic sense.

The study revealed that the main issues could be solved by developing a Chart of Accounts according to IFRS, as well as a Chart of Accounts according to SNC, which should include the economic sense of the transactions recorded in the accounts.

A topic that finalizes this article is about author's view to eliminate accounting discrepancies that may affect the image of an entity's financial statements.

Key words: *account, chart of accounts, financial situations, accounting process, entity*

JEL CLASSIFICATION: G 3

Un rol important în economia contemporană îl ocupă normalizarea contabilității, fiind urmărit scopul ca modul de prezentare a informațiilor prin conturile contabile să fie concordant de la o entitate la alta, contribuind astfel la asigurarea clarității și comparabilității situațiilor financiare.

Contul este acel instrument al contabilității care asigură gruparea, reflectarea în expresie valorică a operațiunilor economice curente, cât și controlul asupra acestora în procesul activității economico – financiare ale unei entități. Pornind de la scopurile finale ale procesului contabil, conturile, la rândul lor, se reprezintă printr - un plan de conturi, construit în așa fel, ca să asigure gruparea operațiunilor după conținutul economic al acestora, dar și după acoperirea necesităților de informare, de calcul și de control economic. Astfel, planul de conturi trebuie să ofere o prezentare unitară și comparabilă informației contabile. Planul de conturi trebuie să faciliteze procesul de culegere a informațiilor, prelucrare și transmitere a datelor după anumite criterii unitare. Prin planul de conturi trebuie să fie definite pentru fiecare cont sintetic: conținutul economic, funcția contabilă, precum și corespondența cu alte conturi. În final, după respectarea unor asemenea criterii, conținutul conturilor se reflectă în situațiile financiare ale entității, prin care se redă valoarea elementelor patrimoniale și financiare ale acesteia la sfârșitul exercițiului financiar.

În conformitate cu Cadrul general conceptual de raportare financiară, situațiile financiare prezintă fenomenele economice în cuvinte și cifre, care trebuie să aibă și o reprezentare exactă și perfectă. Iar pentru asemenea reprezentări o descriere trebuie să dispună de trei caracteristici. Aceasta trebuie să fie completă, neutră și fără erori.

O descriere completă include toate informațiile necesare pentru ca un utilizator să înțeleagă fenomenul descris, inclusiv toate descrierile și explicațiile necesare.

O descriere neutră este una care nu suportă influențe în selecția și prezentarea informațiilor financiare.

Fără erori, înseamnă că nu există erori sau omisiuni în descrierea fenomenelor, iar procesul utilizat pentru a genera informațiile raportate a fost selectat și aplicat fără erori în cadrul procesului.

Referindu-ne la cele sus menționate, constatăm că, în plan conceptual, Planul de conturi, ca obiect de evidență și calcul, trebuie să fie redat într - o manieră care să răspundă la cele mai

elementare interese, din punct de vedere gestionar, juridic, investițional, fiscal, cât și informațional. Drept urmare, conturile contabile atât de activ, cât și de pasiv, trebuie definite și explicate în modul în care să corespundă acestor interese.

În acest sens, de remarcat că, reglementările contabile care cercetează și descriu fenomenele economice, și care la rândul lor oferă soluțiile corespunzătoare în practica contabilă sunt Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS). Iar, reprezentarea acestor fenomene în situațiile financiare se redau prin prisma planului de conturi, emis în conformitate cu cerințele IFRS.

Astfel, în cadrul IFRS, planul de conturi constituie calea de lansare a mecanismului de calcul și de reflectare a situației patrimoniale și a rezultatelor finale obținute de către o entitate. În așa fel, fiecare cont din planul de conturi trebuie să ofere un spațiu credibil de date întru reprezentarea indicatorilor economici și financiari necesari în gestiunea și comunicarea unei entități, cât și în măsurarea poziției financiare și a performanței acesteia. Iar, pentru o reflectare credibilă a acestor indicatori, în componența conturilor contabile, înainte de toate, trebuie să existe o structurare clară și bine determinată, care să corespundă intereselor economice ale entităților, și, nu în ultimul rând, să fie utile pentru utilizatori.

Potrivit **Directivei europene privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de entități**, situațiile financiare anuale ar trebui să fie pregătite pe bază prudentială și ar trebui să ofere o imagine fidelă a activelor, a datoriilor, a poziției financiare și a profitului sau pierderii entității. Este posibil în cazuri excepționale, ca o situație financiară să nu ofere o astfel de imagine fidelă atunci când se aplică dispozițiile prezentei directive. În astfel de situații, entitatea ar trebui să deroge de la astfel de dispoziții pentru a oferi o imagine fidelă. Astfel, Directiva europeană este centrată pe poziția imaginii fidele a indicatorilor din situațiile financiare.

Referitor la utilitatea informațiilor financiare, Cadrul general conceptual de raportare financiară, precizează că, pentru ca informațiile financiare să fie utile, ele trebuie să fie relevante și să reprezinte exact ceea ce își propun să reprezinte. Utilitatea informațiilor financiare este amplificată dacă acestea sunt comparabile, verificabile, oportune și inteligibile. Nici o reprezentare exactă a unui fenomen irelevant, și nici o reprezentare inexactă a unui fenomen relevant nu ajută utilizatorii în luarea unor decizii bune. Din context, se emană faptul că informațiile financiare sunt principale surse pentru utilizatori, în luarea deciziilor, astfel, ele trebuie să reprezinte exact ceea ce își propun să reprezinte.

Aducând în discuție subiectele ce țin de întocmirea și prezentarea situațiilor financiare la nivel național, de menționat următoarele.

Conform Legii contabilității, entitățile de interes public se obligă să țină contabilitatea și să întocmească situațiile financiare în conformitate cu IFRS. Contabilitatea, conform IFRS, pot ține și entitățile care aplică sistemul contabil în partidă dublă, altele decât instituțiile publice, conform politicilor contabile stabilite.

Drept urmare, de către autoritățile statale, în special, de către Ministerul Finanțelor, responsabil de reglementarea contabilității în sectorul corporativ, urma să fie elaborat un plan de conturi în conformitate cu IFRS pentru entitățile obligate să aplice prezentele standarde. Însă, asemenea reglementări nu au fost elaborate. În acest fel, a fost lăsată acestor entități o zonă enormă de dificultăți la întocmirea și prezentarea situațiilor financiare.

Totodată, precizăm că, efectiv, Ministerul Finanțelor este responsabil doar de crearea grupelor de lucru pentru elaborarea și actualizarea actelor normative aferente contabilității. În conformitate cu Legea contabilității, pentru elaborarea actelor contabile Ministerul Finanțelor crează grupe de lucru, sursele de finanțare a cărora sunt prevăzute distinct în devizul de cheltuieli al organului respectiv. Astfel, chiar dacă formal responsabilitatea pentru elaborarea actelor normative aparține Ministerului Finanțelor, efectiv, acesta este responsabil doar de modul în care sunt create grupele de lucru, și respectiv, de modul însușirii surselor financiare de către acestea. La acest capitol, destul de favorabil, Ministerul Finanțelor se descurcă extraordinar!!!

Însă, nu pot fi trecute cu vederea provocările din Legea contabilității și a Planului de dezvoltare a contabilității și auditului în sectorul corporativ pe anii 2009 – 2014 (un act suspect, cu costuri de 5 285 271 euro, emis în scopul însușirii finanțării externe și a surselor bugetare de către cei implicați în „reglementare”), conform cărora entitățile care aplică IFRS vor elabora în mod individual planuri de conturi proprii, conform cerințelor IFRS. Ne întrebăm, este oare conform regulilor logicii să impui entitatea să elaboreze de sine stătător un plan de conturi propriu, conform cerințelor IFRS, în timp ce elaborarea reglementărilor contabile, în conformitate cu Legea contabilității, ține în totalitate de competența autorităților statale, în special, de Ministerul Finanțelor, chiar dacă în realitate acesta crează doar grupe de lucru. Considerăm că, impunerea entităților să elaboreze planuri de conturi proprii, conform IFRS, este un fenomen, care contrazice în totalitate gândirea logică, precum și logica contabilă, fapt pentru care autoritățile statale trebuie să poarte responsabilitate. De știut că, prin asemenea procese avantajoase de manipulare a reprezentanților domeniului contabil, cât și a societății civile, autoritățile statale, inclusiv, Ministerul Finanțelor, pe parcursul anilor au adus sistemul contabil din Republica Moldova în cea mai proastă stare.

Totuși, prin prisma logicii contabile, autoritățile statale trebuie să ofere un răspuns competent la întrebarea, dacă pot fi obligate entitățile să țină contabilitatea în conformitate cu IFRS, în cazul în care, lipsesc principalele reglementări contabile aferente reprezentării în situațiile financiare a indicatorilor economici ale unei entități? Și nu numai, dacă poate fi posibilă contabilizarea obiectivă a fenomenelor economice în lipsa unor reglementări cheie, pentru ca informațiile contabile să reprezinte exact fenomenele pe care își propun să le reprezinte?

Credem că, în asemenea circumstanțe, este imposibil ca situațiile financiare „întocmite conform IFRS” să poată insufla încredere în veridicitatea și obiectivitatea lor, fapt, care cu siguranță, va provoca neîncredere și utilizatorilor de informații, care în baza unor indicatori denaturați, pot lua decizii nefavorabile.

Dificultăți enorme în reflectarea obiectivă a fenomenelor economice crează și *Planul general de conturi contabile*. Acest plan, aplicabil pentru entitățile care țin contabilitatea conform Standardelor Naționale de Contabilitate (SNC), este un act dificil de perceput, întrucât, redă doar simbolurile unor conturi contabile, lipsite total de înțeles și conținut economic. Iar acest fapt, contravine obiectivului stabilit în acesta. Drept consecință, reflectarea operațiunilor economice prin prisma actualului plan de conturi, poate produce denaturarea indicatorilor economici din situațiile financiare, afectând în felul acesta, poziția patrimonială și financiară a entității. Din această conjunctură, poate fi constatată probabilitate nulă, ca prin intermediul doar a unor simboluri de conturi, ar putea fi respectate caracteristicile pe care trebuie să le reprezinte informațiile contabile pentru a fi complete, neutre și fără erori.

Chiar dacă planul de conturi, indică că este elaborat în baza Standardelor Naționale de Contabilitate (SNC) și a altor acte normative contabile, ținând cont de cerințele de prezentare a informațiilor în situațiile financiare și necesitățile informaționale ale entității, precum și că reglementează modul de înregistrare a faptelor economice în conturi, în funcție de conținutul economic al acestora, efectiv, aceste mențiuni constituie doar niște manipulări. Nu s-a luat în considerare măcar faptul că, pentru „elaborarea” acestui plan de conturi au fost consumate surse financiare prevăzute în Planul de dezvoltare a contabilității și auditului în sectorul corporativ pe anii 2009 – 2014. Însă, un moment important este că, pentru ca manipulările din actualul plan de conturi, să nu să se „răsfrîngă negativ” asupra entităților, conținutul economic al operațiunilor economice și corespondența conturilor se propune în privat. Astfel, urmărindu-se scopul de subjugare a entităților, și a fi total dependente de autoritățile statale și de toți cei implicați în „reglementare”. Considerăm că asemenea fenomene ar trebui puse în discuție la nivelul organelor statale, responsabile de domeniul contabil.

Din contextul logicii contabile, pentru ca actualul plan de conturi să corespundă practicilor internaționale, în primul rînd, urmează să fie elaborat un plan de conturi în conformitate cu IFRS, iar în baza acestuia, un plan de conturi care să traseze aspectele din SNC. Astfel, de către autoritățile

statale, urma să fie respectată ierarhia de reglementare a prezentelor acte, dar nu prin manipulare să impună entitățile să elaboreze de sine stătător planuri de conturi proprii în conformitate cu IFRS.

Cele afirmate mai sus, ne impun să constatăm atitudinea defectuoasă a autorităților statale, cât și a tuturor persoanelor implicate în „reglementare” față de sistemul contabil, cât și față de entitățile care reprezintă acest sistem. Este regretabilă starea proastă a sistemului contabil din Republica Moldova în care s-a pomenit, datorită unor autorități statale și persoane lipsite de responsabilitate și competență profesională, care urmăresc doar avantaje în scopuri personale.

Din cele sus afirmate, se evidențiază următoarele probleme.

Probleme aferente întocmirii și prezentării situațiilor financiare pentru entitățile care aplică IFRS.

- Lipsa unui plan de conturi în conformitate cu IFRS, care să favorizeze și să stimuleze entitățile în aplicarea prezentelor standarde.

- Impunerea entităților care aplică IFRS, să elaboreze planuri de conturi proprii, în corespundere cu cerințele IFRS, fenomen care contravine logicii contabile.

- Lipsa de încredere în veridicitatea și obiectivitatea situațiilor financiare, întocmite conform IFRS.

- Lipsa de încredere a utilizatorilor de informații, care în baza unor indicatori denaturați pot lua decizii nefavorabile.

Probleme aferente întocmirii și prezentării situațiilor financiare pentru entitățile care aplică SNC.

- Planul general de conturi contabile nu este elaborat prin prisma unui plan de conturi în conformitate cu cerințele IFRS.

- Planul general de conturi contabile, este un act dificil de perceput, întrucât, redă doar niște simboluri de conturi lipsite de înțeles și conținut economic, contrar obiectivului stabilit de acesta.

- Planul general de conturi poate provoca denaturarea indicatorilor economici, care la rândul lor pot afecta poziția patrimonială și financiară a entității, precum și deciziile utilizatorilor.

CONCLUZII

- Elaborarea unui plan de conturi în conformitate cu IFRS, pentru entitățile care aplică prezentele standarde;

- Eliminarea din Legea contabilității prevederile care impun entitățile să elaboreze planuri de conturi proprii, în conformitate cu cerințele IFRS;

- Reexaminarea planului general de conturi contabile și aducerea acestuia în concordanță cu reglementările și practicile internaționale;

- Abordarea în planul general de conturi contabile modul de înregistrare a faptelor economice în conturi, în funcție de conținutul economic al acestora, în corespundere cu obiectivul stabilit de acesta.

- Autoritățile statale, responsabile de reglementarea contabilității în sectorul corporativ, în special, Ministerul Finanțelor, să ia atitudine serioasă față de starea defectuoasă din sistemul contabil pe care au creat-o pe parcursul anilor și continuă s-o mențină până în prezent.

BIBLIOGRAFIE

1. Cadru general conceptual de raportare financiară IASB (International Accounting Standards Board), 2010. Fundația IFRS. <http://old.mf.gov.md/actnorm/contabil/standartraport>.
2. Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 182/19, 29. 06. 2013.
3. Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007. În: Monitorul Oficial nr. 90-93 din 29.06.2007, art. 61.
4. Planul general de conturi contabile, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.119 din 06.08.2013. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 233-237, art.1534.
5. Planul de dezvoltare a contabilității și auditului în sectorul corporativ, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1507 din 31.12.2008. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 10-11, art. 31.